

Daire: Hukuk Genel Kurulu

Esas No: 2021/666

Karar No: 2022/320

Karar Tarihi: 15.03.2022

[Karara Ulaşmak İçin Tıklayınız](#)

Hukuk Genel Kurulu 2021/666 E. , 2022/320 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ:Aile Mahkemesi

1. Taraflar arasında birleştirilerek görülen "iştirak nafakası ve velâyetin değiştirilmesi" davalarından dolayı yapılan yargılama sonunda, Antalya 4. Aile Mahkemesince verilen asıl davanın reddine, birleşen davanın kabulüne ilişkin karar davacı-birleşen davalı vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 2. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

2. Direnme kararı davacı-birleşen davalı vekilince temyiz edilmiştir.

3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Asıl Davada Davacı İstemi:

4. Davacı-birleşen davalı vekili 26.11.2015 tarihli dava dilekçesinde; tarafların Antalya 5. Aile Mahkemesinin 25.06.2015 tarihli ve 2014/757 E., 2015/505 K. sayılı kararı ile boşanmalarına karar verildiğini, hükmün 08.09.2015 tarihinde kesinleştiğini, bu karara göre ortak çocuğun velâyetinin davacı babaya verildiğini, mahkemece iştirak nafakası talebinin reddedildiğini, ortak çocuğun ortaokula gittiğini ve masraflarının arttığını, müvekkilinin tek maaşla bu masrafları karşılamaya gücünün yetmediğini ileri sürerek ortak çocuk yararına 250TL iştirak nafakası ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Birleşen Davada Davacı İstemi:

5. Davalı-birleşen davacı vekili 30.12.2015 tarihli birleşen dava dilekçesinde; boşanma davası aşamasında çocuğun babayla kalmak istemesi ve müvekkilinin ekonomik durumunun yeterli olmaması nedeniyle velâyetin babaya verilmesini kabul ettiğini, sonrasında gelişen olaylarda babanın velâyet görevini yerine getirmediğini, çocuğa kötü davrandığını, annesi ile görüşmesini engellediğini, böylece çocuğun ruh sağlığı ve gelişiminin kötü yönde etkilendiğini ileri sürerek velâyet hakkının anneye verilerek ortak çocuk yararına 250TL iştirak nafakası ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararı:

6. Antalya 4. Aile Mahkemesinin 08.06.2016 tarihli ve 2015/1044 E., 2016/517 K. sayılı kararı ile; ortak çocuğun mahkeme huzurunda alınan beyanında babasının yanında kalmak istemediğini, annesinin

yanında yaşam şartlarının daha iyi olduğunu ve annesini tercih ettiğini belirttiği, uzman raporunda babanın ortak çocuğa mesafeli olduğunun gözlemlendiği, çocuğun babası ile paylaşımlarının sınırlı olduğu, annesine gittiğini babasıyla paylaşmaktan kaçınan bir tutum geliştirdiği, her iki tarafın da velâyeti istediği, çocuğun bakım ve gözetimini sağlarken ailelerinden destek sağlayacakları, davalı annenin sosyal destek mekanizmasının davacı babaya göre daha işlevsel olduğu, müşterek çocuğun anne ile iletişimlerini daha iyi algıladığı ve annesi ile birlikte yaşamak istediği belirlendiği gerekçesiyle asıl davanın reddine, birleşen davanın kabulü ile 21.03.2003 doğumlu Mehmet Görkem'in velâyet hakkının babadan alınarak anneye verilmesine, çocuk yararına 250TL iştirak nafakası ödenmesine karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı:

7. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı yasal süresi içinde taraf vekillerince temyiz isteminde bulunulmuştur.

8. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18.10.2018 tarihli ve 2016/24513 E., 2018/11536 K. sayılı kararı ile;

"...Taraflar 08.09.2015 tarihinde kesinleşen karar ile boşanmışlar ve küçüğün velayeti davacı-davalı babaya verilmiştir. Davacı-davalı baba tarafından 27.11.2015 tarihinde velayeti altında bulunan çocuk yararına iştirak nafakası davası açılması üzerine davalı-davacı anne tarafından 30.12.2015 tarihinde birleşen velayetin değiştirilmesi ve iştirak nafakası talepli dava açılmıştır. Mahkemece "dinlenen tanık anlatımları, uzman incelemesindeki değerlendirmeler ve toplanan kanıtlara göre küçüğün yaşına, sağlık ve eğitim durumuna, duruşmada alınan beyanına ve tarafların dava süresince gözlemlenen eğilimleri değerlendirilerek küçüğün velayetinin davalı-davacı anneye verilmesinin küçük Mehmet Görkem'in çıkarına ve tarafların durumuna uygun olacağı" gerekçesiyle velayetin değiştirilerek anneye verilmesine karar verilmiştir.

Toplanan delillerden boşanma davasından sonra velayet sahibi babanın velayet görevini kötüye kullandığı veya velayetin değiştirilmesini gerektiren ihmal ve istismarının varlığı ispatlanamadığı gibi kişisel ilişkiye engel olduğu iddiası da kanıtlanamamıştır. Çocuğun velayete ilişkin beyanının üstün yararına uygun olduğuna dair delil de bulunmamaktadır. Toplanan deliller, velayetin değiştirilmesi koşullarının oluştuğunu kabule elverişli değildir. Gerçekleşen bu durum karşısında, davalı-davacı annenin velayetin değiştirilmesine yönelik davasının reddi gerekirken, yazılı şekilde kabulüne karar verilmesi isabetsiz olup, bozmayı gerektirmiştir,..." gerekçesiyle karar bozulmuş, bozma sebebine göre asıl davanın reddine ilişkin hüküm ile birleşen davada hükmedilen iştirak nafakasına yönelik temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Direnme Kararı:

9. Antalya 4. Aile Mahkemesinin 23.12.2020 tarihli ve 2019/33 E., 2020/738 K. sayılı kararı ile bozma öncesi kararda yer alan gerekçenin yanında; bozmadan önce yapılan yargılamada sosyal inceleme raporu alındığı, bu rapora göre çocuğun anneye verilmesi gerektiği, çocuğun hâkim huzurunda alınan beyanında babasının kendisine annesini tercih ederse intihar edeceğini söylediği, annesinin aleyhine konuştuğunu belirterek velâyetinin annesine verilmesini istediği, alınan rapor ve çocuğun beyanları itibarıyla velâyetinin anneye verilmesine karar verildiği, bozmadan sonra iki rapor daha

alındığı, alınan raporlarda çocuğun annesinin yanında kalmak istediği, yaşı itibarıyla çocuğun yaşam alanı hakkındaki seçiminin desteklenmesi gerektiğinin belirtildiği, çocuğun bozma kararından sonra mahkemede yeniden alınan beyanında bir yıldır annesiyle yaşadığını ve onunla yaşamaya devam etmek istediğini söylediği, bozmadan önce alınan raporda müşterek çocuğun açıkça babasının kendi üzerinde baskı kurduğunu ve annesiyle görüşmesini engellediğini beyan ettiği, çocuğa annesine giderse intihar edeceğini söylediği, bu hâliyle velâyet hakkının baba tarafından kötüye kullanıldığının ispatlandığı, velâyetin anneye verilmesinin çocuğun üstün yararına olduğu gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi:

10. Direnme kararı yasal süresi davacı-birleşen davalı vekilince temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

11. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda, ortak çocuğun üstün yararı gözetildiğinde, taraflar arasında velâyetin değiştirilmesinin yasal koşullarının oluşup oluşmadığı, buradan varılacak sonuca göre velâyet hakkının babadan alınarak anneye verilmesinin gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

III. ÖNSORUN

12. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında işin esasının incelenmesinden önce; direnme adı altında verilen hükmün yeni bir gerekçeye dayalı yeni hüküm niteliğinde olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre temyiz itirazlarının Hukuk Genel Kurulunca mı, yoksa Özel Dairece mi incelenmesi gerektiği hususu ön sorun olarak ele alınıp incelenmiştir.

IV. GEREKÇE

13. Bilindiği üzere direnme kararının varlığından söz edilebilmesi için mahkeme bozma kararından esinlenerek yeni bir delil toplamadan önceki deliller çerçevesinde karar vermeli; gerekçesini önceki kararına göre genişletebilirse de değiştirmemelidir.

14. Başka bir anlatımla, mahkemenin yeni bir delile dayanmak veya bozmadan esinlenmek suretiyle gerekçesini değiştirerek veya daha önce üzerinde durmadığı bir hususu bozmada işaret olunan şekilde değerlendiren karar vermiş olması hâlinde, direnme kararının varlığından söz edilemez.

15. Somut olayda; mahkemece ilk kararda, 30.05.2016 tarihli uzman raporu doğrultusunda hüküm kurularak velâyet anneye verildiği hâlde, Özel Dairenin “davanın reddinin gerektiğine dair” bozma kararı sonrasında Mahkemece yapılan yargılamada 21.05.2019 ve 03.12.2019 tarihli iki ayrı rapor daha alınıp, bu raporlarda değerlendirilip gerekçeye esas alınmak suretiyle direnme kararı verilmiştir.

16. Bu durumda, mahkemenin direnme olarak adlandırdığı temyize konu kararın usul hukuku anlamında gerçek bir direnme kararı olmadığı; ilk kararda tartışılıp, değerlendirilmemiş yeni delillere ve yeni bir gerekçeye dayalı yeni hüküm niteliğinde olduğu kabul edilmelidir.

17. Hâl böyle olunca, kurulan bu yeni hükmün temyizen incelenmesi görevi Hukuk Genel Kuruluna değil, Özel Daireye aittir.

18. Bu nedenle, yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosya Özel Daireye gönderilmelidir.

V. SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Davacı-birleşen davalı vekilinin yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın YARGITAY 2. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE,

Ancak karar düzeltme yolunun açık olması sebebiyle öncelikle mahkemesince Hukuk Genel Kurulu kararının taraflara tebliği ile karar düzeltme yoluna başvurulması hâlinde dosyanın Hukuk Genel Kuruluna, başvurulmaması hâlinde ise mahkemesince doğrudan Yargıtay 2. Hukuk Dairesine gönderilmesine,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici 3. maddesine göre uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 15.03.2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.